

ประโยค ป.ธ. ๓

สัมพันธ์ไทย

สอบ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๑

เถโร คนุตวา วัสสส เทฐา จิโตว เสฏฺฐิปุตฺตํ อามนฺเตตฺวา อิมํ คาถมาท

อิงฺฆ ปสฺส นฺนุปุตฺต อุกฺคเสน มหพฺพล

กโรหิ รากํ ปริสาย ทาสยสฺสุ มหาชนนฺติ ฯ

โส เถรสฺส กถํ สุตฺวา ตฺมุจฺจมานโส หุตฺวา สตฺถา มม สิปปํ ปสฺสิตฺถกาโมติ

วสฺมตฺถเก จิตฺโกว อิมํ คาถมาท

อิงฺฆ ปสฺส มหาปญฺญ โมคฺคลฺลาน มหิทฺธิก

กโรมิ รากํ ปริสาย ทาสยามิ มหาชนนฺติ ฯ

เอวญฺจ ปน วตฺวา วสฺมตฺถกโต เวทาสํ อพฺภุคฺคนุตฺวา อากาเส จุทฺทสภฺขตฺตํ

ปรีวตฺติตฺวา โอริยุท วสฺมตฺถเก อฏฺฐาสิ ฯ อถ นํ สตฺถา อุกฺคเสน ปณฺหิตฺเตน นาม

อตีตนาคตปฺปจฺจุปฺปนเนสฺสุ ชนฺธเสฺสุ อาลยํ นิกฺขนฺตี ปหาย ชาตีอาหิหิ มฺจฺจิตฺตํ วฏฺฐตีตี

วตฺวา อิมํ คาถมาท

มฺญจ ปฺรู มฺญจ ปจฺจโต

มชฺเชมฺ มฺญจ ภวสฺส ปารคฺ

สพฺพตฺถ วิมุตฺตมานโส

น ปฺน ชาตีชฺร อฺเปหิสีตี ฯ

ตตฺถ มฺญจ ปฺเรตี อตีเตสฺสุ ชนฺธเสฺสุ อาลยํ นิกฺขนฺตี อชฺโฆสํ ปตฺถนํ

ปรีญฺจจันํ คาหํ ปรามาสํ ตถนํ มฺญจ ฯ ปจฺจโตตี อนาคเตสฺสุปิ ชนฺธเสฺสุ อาลยาหิณิ

มฺญจ ฯ มชฺเชมติ ปจฺจุปฺปนเนสฺสุปิ ตานิ มฺญจ ฯ ภวสฺส ปารคฺติ เอวํ สนฺเต ติวริสฺสาปิ

ภวสฺส อภิณฺญาปรีณฺญาปทานภาวนาสจฺฉิกิริยาเวสเณ ปารคฺ ปารคโต หุตฺวา ชนฺธธาตุ-

อายตนาหิเนเท สพฺพสงฺขเต วิมุตฺตมานโส วิหรนฺโต ปฺน ชาตีชฺรามรณานิ น อฺปคจฺฉสีตี

อตฺโต ฯ (ธมฺมปทฏฺฐกถาย อฏฺฐโม ภาค/หน้า ๒๕)

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมงกับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓ สัมพันธไทย

เถโร สยกตฺตา ใน อาท ๑ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก คนฺตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน จิตฺ วัสสฺส สามีสฺมพฺนฺธ ใน เหฏฺฐา ๑ อาธาร ใน จิตฺ ๑ วิเสสน ของ เถโร ว คัพฺพ อวธารณ เข้ากับ วัสสฺส เหฏฺฐา จิตฺ เสฏฺฐิปุตฺตํ อวฺตตกมฺม ใน อามนฺเตตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาท อิมํ วิเสสน ของ คาทํ ๑ อวฺตตกมฺม ใน อาท

อุคฺคเสน อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน ปสฺส ๑ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก อิงฺฆ คัพฺพ อุโยชนตฺถ นฺนฺปุตฺต กิติ มหพฺพล กิติ วิเสสน ของ อุคฺคเสน ตฺวํ สยกตฺตา ใน กโรหิ ๑ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ราคํ อวฺตตกมฺม ใน กโรหิ ปริสาย สมนฺทาน ใน กโรหิ ตฺวํ เหตุกตฺตา ใน หาสยสฺส ๑ อาชฺยาตบท เหตุกตฺตฺวาจก มหาชนํ การิตกมฺม ใน หาสยสฺส อิติ คัพฺพ สรูป ใน อิมํ คาทํ ๑

โส วิเสสน ของ อุคฺคเสน ๑ สยกตฺตา ใน อาท ๑ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก เถรสฺส สามีสฺมพฺนฺธ ใน กถํ ๑ อวฺตตกมฺม ใน สุตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺตฺตฺวา ตฺวญฺจมานโส วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๑ สมนกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา

สตุถา สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก มม สามีสฺมพฺนฺธ ใน สบฺปี ๑ อวฺตตกมฺม ใน ปสฺสฺสิตุ- ปสฺสฺสิตุกาโม วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ คัพฺพ อาการ ใน จินฺตฺตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาท วัสฺมตฺถเก อุปฺสิลลสิกาธาร ใน จิตฺโก ๑ วิเสสน ของ อุคฺคเสน ๑ คัพฺพ อวธารณ เข้ากับ วัสฺมตฺถเก จิตฺโก อิมํ วิเสสน ของ คาทํ ๑ อวฺตตกมฺม ใน อาท

โมคฺคฺลฺลาน อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน ปสฺส ๑ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก อิงฺฆ คัพฺพ อุโยชนตฺถ มหาปณฺณ กิติ มหิตฺธิก กิติ วิเสสน ของ โมคฺคฺลฺลาน อหํ สยดตฺตา ใน กโรมิ ๑ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ราคํ อวฺตตกมฺม ใน กโรมิ ปริสายน สมนฺทาน ใน กโรมิ อหํ เหตุกตฺตา ใน หาสยามิ ๑ อาชฺยาตบท เหตุกตฺตฺวาจก มหาชนํ การิตกมฺม ใน หาสยามิ อิติ คัพฺพ สรูป ใน อิมํ คาทํ ๑

จ ปน สอง คัพท์ นิปาทสมุท อุกคเสโน สยกตตทา ใน อฏจาสิ ๗ อาชยาตบท กตตุวจาก เอวํ กิริยาวิเสสน ใน วตวา ๗ ปริโยสานกาลกิริยา ใน อพฺภุคฺคณฺตวา วัสมตถกโต อปาทาน ใน อพฺภุคฺคณฺตวา เวทาสํ สมปาปฺณนิยกมฺม ใน อพฺภุคฺคณฺตวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปริวตฺตติตฺวา อากาเส อาธาร ใน ปริวตฺตติตฺวา จุทฺทสกุชฺชตฺต กิริยาวิเสสน ใน ปริวตฺตติตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอริยุท ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อฏจาสิ วัสมตถเก อุปสิลลสิกาธาร ใน อฏจาสิ ๗

ถ กาลสตฺตมํ ใน อาท สตฺตา สยกตตทา ใน อาท ๗ อาชยาตบท กตตุวจาก นํ วิเสสน ของ อุกคเสนํ ๗ อภิตกมฺม ใน วตวา

อุคฺคเสน อาลปน มุจฺจิตฺตํ ตุมตถกตฺตา ใน วมฺภูติ ๗ อาชยาตบท กตตุวจาก ปณฺทิตฺเตน อนภิตกตฺตา ใน มุจฺจิตฺตํ นาม คัพท์ สมนฺวาโชตก เข้ากับ ปณฺทิตฺเตน อตีตนาถตปฺปจฺจุปนฺเนสุ วิเสสน ของ ชนฺเชสุ ๗ ภินฺนาธาร ใน อาลยํ และ นิกฺคหฺตี อาลยํ กิตฺติ นิกฺคหฺตี กิตฺติ อวฺตตกมฺม ใน ปทาย ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน มุจฺจิตฺตํ ชาติอาทิตฺติ วิเสสน ของ ทุกฺเขทฺติ ๗ อปาทาน ใน มุจฺจิตฺตํ อิติ คัพท์ อาการ ใน วตวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาท อิมํ วิเสสน ของ คาทํ ๗ อวฺตตกมฺม ใน อาท

ตฺวํ สยกตตทา ใน มุญจ ๗ อาชยาตบท กตตุวจาก ปฺเร ภินฺนาธาร ใน อาลยํ ๗ อวฺตตกมฺม ใน มุญจ ตฺวํ สยกตตทา ใน มุญจ ๗ อาชยาตบท กตตุวจาก ปฺจฺจโต ภินฺนาธาร ใน กิเลสชาตานิ อาลยาทินิ วิเสสน ของ กิเลสชาตานิ ๗ อวฺตตกมฺม ใน มุญจ ตฺวํ สยกตตทา ใน มุญจ ๗ อาชยาตบท กตตุวจาก มชฺเช ภินฺนาธาร ใน กิเลสชาตานิ อาลยาทินิ วิเสสน ของ กิเลสชาตานิ ๗ อวฺตตกมฺม ใน มุญจ ตฺวํ สยกตตทา ใน น อฺเปหิสิ น คัพท์ ปฏฺวิเสธ ใน อฺเปหิสิ ๗ อาชยาตบท กตตุวจาก ภวสุส ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน ปารคฺคู ๗ วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๗ สมนกาลกิริยา ใน อฺเปหิสิ สพฺพตฺถ วิเสสน ของ ฐมฺเม ๗ อาธาร ใน วิมฺุตต-วิมฺุตตมานโต วิเสสน ของ ตฺวํ ปฺน คัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อฺเปหิสิ ชาติชฺรํ อวฺตตกมฺม ใน อฺเปหิสิ อิติ คัพท์ สรูป ใน อิมํ คาทํ ๗

ตตถ วิเสสน ของ ปทสฺส ๑ นิทธารณ ใน ปททวยสฺส มุญจ ปุเร สฺรูป ใน
อิตฺติ ๑ สฺรูป ใน ปททวยสฺส ๑ นิทธารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ

ตฺวํ สยกตฺตา ใน มุญจ ๑ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อตฺเตสฺส วิเสสน ของ ชนฺธสฺส ๑
ภินฺนาชฺร ใน อาลยํ นิกฺกนฺตี อชฺโฌสฺสานํ ปตฺถนํ ปริยฺญจฺจานํ คาทํ ปฺรามาสํ และ
ตณฺหํ อาลยํ กิตฺตี นิกฺกนฺตี กิตฺตี อชฺโฌสฺสานํ กิตฺตี ปตฺถนํ กิตฺตี ปริยฺญจฺจานํ กิตฺตี คาทํ กิตฺตี
ปฺรามาสํ กิตฺตี ตณฺหํ กิตฺตี อวฺตุตฺตกมฺม ใน มุญจ อาลยํ วิวฺริย ใน นิกฺกนฺตี ๑ วิวฺรณ และ
วิวฺริย ใน อชฺโฌสฺสานํ ๑ วิวฺรณ และ วิวฺริย โน ปตฺถนํ ๑ วิวฺรณ และ วิวฺริย ใน
ปฺริยฺญจฺจานํ ๑ วิวฺรณ และ วิวฺริย ใน คาทํ ๑ วิวฺรณ และ วิวฺริย ใน ปฺรามาสํ ๑ วิวฺรณ
และ วิวฺริย ใน ตณฺหํ ๑ วิวฺรณ อิตฺติ คัप्พํ สฺรูป ใน อตฺถโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

ปจฺจโต สฺรูป ใน อิตฺติ ๑ คัप्พํ อาทยตฺถ ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ
ตฺวํ สยกตฺตา ใน มุญจ ๑ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อนาคเตสฺส วิเสสน ของ ชนฺธสฺส ปิ
คัप्พํ อเปกฺขตฺถ เข้ากั๊บ อนาคเตสฺส ชนฺธสฺส ภินฺนาชฺร ใน กิเลสชาตานิ อาลยฺาที่นิ
วิเสสน ของ กิเลสชาตานิ ๑ อวฺตุตฺตกมฺม ใน มุญจ อิตฺติ คัप्พํ สฺรูป ใน อตฺถโถ ๑
ลิงฺคตฺถ ๑

มชฺเชม สฺรูป ใน อิตฺติ ๑ คัप्พํ อาทยตฺถ ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ ตฺวํ
สยกตฺตา ใน มุญจ ๑ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ปจฺจบุปฺปนเนสฺส วิเสสน ของ ชนฺธสฺส ๑
ภินฺนาชฺร ใน กิเลสชาตานิ ปิ คัप्พํ อเปกฺขตฺถ เข้ากั๊บ ปจฺจบุปฺปนเนสฺส ตานิ กิตฺตี
อาลยฺาที่นิ กิตฺตี วิเสสน ของ กิเลสชาตานิ ๑ อวฺตุตฺตกมฺม ใน มุญจ อิตฺติ คัप्พํ สฺรูป ใน
อตฺถโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

ภวสฺส ปารคฺคู สฺรูป ใน อิตฺติ ๑ คัप्พํ อาทยตฺถ ใน ปททวยสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ
ใน อตฺถโถ ตฺวํ สยกตฺตา ใน น อฺปคจฺจลฺลิตฺติ น คัप्พํ ปฏฺิเสธ ใน อฺปคจฺจลฺลิตฺติ ๑ อาชฺยตบฺท
กตฺตฺวาจก เอวํ วิเสสน ของ ภาว ๑ ลกฺขณวฺนตฺต ใน สนฺเต ๑ ลกฺขณวฺนตฺตกิริยา ติวฺริชฺส
วิเสสน ของ ภวสฺส อปิ คัप्พํ อเปกฺขตฺถ เข้ากั๊บ ติวฺริชฺส ภวสฺส ภาวาชิสมฺพนฺธ ใน
ปารคฺคู และ ปารคฺโคโต อภิณฺญาปริณฺญาปทานภาวนาสจฺฉิกิริยาเวสน กรณ ใน ปารคฺคู และ
ปารคฺโคโต ปารคฺคู กิตฺตี ปารคฺโคโต กิตฺตี วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ปารคฺคู วิวฺริย ใน ปารคฺโคโต ๑

วิวรรณ พุทฺธา สมานกาลกิริยา ใน วิหรนโต ขนฺธธาตฺถายตนาทิกฺขาเท กิตฺติ สพฺพสงฺขเต กิตฺติ
 วิเสสน ของ ฌมฺเม ๆ อาธาร ใน วิมุตต- วิมุตตมานโส วิเสสน ของ ตฺว วิหรนโต
 อพฺภนฺตรกิริยา ของ ตฺว ปฺน คัพฺพ กิริยาวิเสสน ใน อุปคจฺฉลฺลิตฺติ ชาตฺติชราทรณานิ อวฺตุตทกมฺม
 ใน น อุปคจฺฉลฺลิตฺติ อิตฺติ คัพฺพ สรฺูป ใน อตฺถโก ๆ ลิงฺคตฺถก ๑

พระราชวิราภรณ์ ชวนปญฺโญ วัดไตรมิตรวิทยาราม
 สนามหลวงแผนกบาลี

สัมพันธ์.
 ตรวจแก้.